

KAITURIN DRUMLIINI

HAUKIVUORI

Tietokantatunnus: MOR-Y06-014   **Muodostumatyyppi:** Drumliini

Arvoluokka: 3   Karttalehti: 3214 07   Alueen pinta-ala: 8,7 ha

Korkeus: 125 m mpy   Alueen suhteellinen korkeus: 8 m   Muodon suhteellinen korkeus: 8 m

Moreenimuodostuman sijainti: Kaiturin drumliini sijaitsee Kaiturijärven itäpuolella 26 km Haukivuorelta luoteeseen.

Geologia

Kaiturin erittäin hyvin suuntautunut sukkulamainen drumliini sijoittuu Pieksämäen drumliinikentän keskiosaan. Pienen selänteen koko on 800 x 150 metriä ja korkeus 8 metriä. Proksimaali- ja distaalipäät ovat loivat mutta selkeästi rajautuvat, vaihettumista ei ole. Kyljet ovat niin ikään melko loivat ja hieman alaspäin jyrkkenevät, ja niiden taitteet ovat näkyvissä. Länsikytki on hieman itäistä korkeampi ja jyrkempi. Drumliinin korkein kohta on suunnilleen selänteen keskellä, muoto on aavistuksen distaalipainotteinen. Kohdealue on rakenteeltaan seudulle varsin tyypillinen, hieman tavallista paremmin kehittynyt pieni drumliini. Sen arvo moreenimuodostumana liittyy selkeän muodon ohella erityisesti sen sisäisestä rakenteesta tehtyihin selvityksiin.

Drumliinin keskiosassa hieman laen distaalipuolella on suuri aineksenottokuoppa, joka ulottuu lähes koko selänteen poikki. Kuopan seinästä on havaittu kerroksellinen rakenne (Nenonen 1992), jollainen on seudun muista drumliineista tehtyjen havaintojen perusteella koko Kangasniemen drumliiniosakentälle varsin yleinen. Pintaosan rantakerrostuman alla on parin metrin syvyyteen homogeenista, kohtalaisen hienoainespitoista hiekkamoreenia, ja tämän jälkeen seuraa useita lajittuneiden hiekka-hietakerrostumien erottamia hiekkamoreenipatjoja ("sipulimainen rakenne"). Rakenne kuvaa hyvin drumliinien vähittäistä kerrostumista virtaavan jäätikön pohjalla. Tällä hetkellä kuopan seinämät ovat valuneet, mutta mahdolliset uudet leikkaukset sopisivat hyvin esim. opetuskohteeksi. Ylin ranta on seudulla noin 130 metrin tasolla, joten alue on ilmeisesti kokonaan subakvaattinen.

Biologia

Kaiturin alueella on puolukkatyyppin (VT) avaraa, varttunutta männikköä. Kanervikkoa on runsaasti ja variksenmarja muodostaa paikoitellen laajoja kasvustoja. Drumliinin itälaiteella, suon reunassa, on tuore, ruohoinen kaistale, jossa kasvaa mm. oravanmarjaa, kieloa, mustikkaa sekä runsaasti keltaliekoa. Kangasmetsäsammalet peittävät metsän pohjaa, mutta paikoitellen on laajoja jäkäläisiä alueita. Puustoa on harvennettu ja alueen keskellä on laajahko hakkuu. Alue on kohtalaisen luonnontilainen, mutta puusto on vielä osittain nuorta. Varttuneissa taimikoissa kasvaa mäntykukkaa.

Maisema ja muut arvot

Alue hahmottuu selkeästi sekä kartalla että maastossa, joskin se on melko matala. Drumliinin päästä päähän kulkevalta mökkitieltä aluekokonaisuus avautuu mainiosti. Selänteeltä ei avaudu maisemia läheisten hakkuiden metsänrajaa kauemmas, eikä esim. Kaiturijärveä näy. Sisäinen maisema on virtaviivaisella, loivahkolla selänteellä melko yksitoikkoinen, mutta näkyvyys on hyvä. Drumliinin länsipuolella Kaiturijärven rannassa on useita mökkejä.

Kirjallisuutta

Nenonen, J. 1992. Drumliinien stratigrafia Kangasniemen alueella. Maaperägeologian lisensiaattiseminaari. Turun yliopiston maaperägeologian osaston julkaisuja 74.